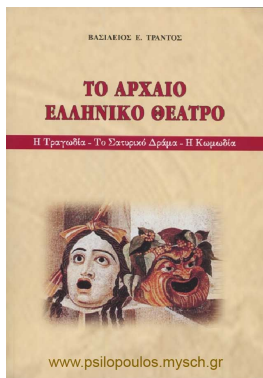

"ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ" { Η Τραγωδία, Το Σατυρικό Δράμα, Η Κωμωδία }

Το βιβλίο αυτό δεν απευθύνεται στους ειδικούς περί τη φιλολογική επιστήμη. Απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε όλους εκείνους που η γνωριμία τους με το Αρχαίο Ελληνικό Θέατρο αρχίζει και τελειώνει με μια θολή εικόνα που τους έχει μείνει από τα σχολικά τους χρόνια : κάτι θυμούνται αχνά για δυο ή τρεις τραγωδίες που διδάχτηκαν στο παλαιό οχτατάξιο ή εξατάξιο γυμνάσιο και πιο πρόσφατα στο σύγχρονο γυμνάσιο και λύκειο. Όταν η διδασκαλία γινόταν από το πρωτότυπο αρχαίο ελληνικό κείμενο, κατά κανόνα δεν ολοκληρώνονταν ποτέ η γνωριμία των μαθητών με το σύνολο ενός, έστω, θεατρικού έργου. Βεβαίως, η μισοσβησμένη εικόνα των σχολικών χρόνων για το αρχαίο θέατρο αποκαθίσταται κάπως από τη δυνατότητα που προσφέρεται σήμερα σε πολλούς να παρακολουθήσουν σύγχρονες παραστάσεις αρχαίων τραγωδιών και κωμωδιών – στο Φεστιβάλ της Επιδαύρου ή σε περιοδικές διαφόρων θιάσων – που όμως περιορίζονται σε λίγα έργα και δεν είναι πάντα προσιτές στο ευρύ κοινό των Νεοελλήνων.

Εχουν ακούσει, ασφαλώς, οι περισσότεροι σύγχρονοι Έλληνες στα σχολικά τους χρόνια από το φιλόλογο καθηγητή τους ότι οι αρχαίοι θεατρικοί συγγραφείς ήταν αρκετές εκατοντάδες

και ότι τα θεατρικά έργα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας μετριοούνται σε μερικές χιλιάδες. Ωστόσο, ο τεράστιος και γοητευτικός εκείνος καλλιτεχνικός θησαυρός μένει σήμερα για τους πολλούς στο απόλυτο σχεδόν σκοτάδι. **Οι πιο πολλοί Νεοέλληνες αγνοούν τις 32 σωζόμενες τραγωδίες και τα 2 σατυρικά δράματα του Αισχύλου, του Σοφοκλή και του Ευριπίδη καθώς και τις 16 σωζόμενες κωμωδίες του Αριστοφάνη και του Μενάνδρου.**

Αυτόν τον

καλλιτεχνικό και πνευματικό πλούτο

τον έχουμε κληρονομήσει βεβαίως από τους αρχαίους προγόνους μας, αλλά οφείλουμε εμείς οι Νεοέλληνες να τον γνωρίσουμε, αν όχι σε όλο του το βάθος, τουλάχιστον στο μεγαλύτερο πλάτος του.

Και τούτο, γιατί τα έργα της αρχαίας ελληνικής δραματουργίας, πέρα από την αισθητική απόλαυση και την πνευματική καλλιέργεια που προσφέρουν, αποτελούν και ένα μεγάλο «σχολείο της ψυχής και της ζωής».

Το αρχαίο ελληνικό θέατρο στην εποχή του δεν ήταν απλή διασκέδαση, αλλά αντιμετωπιζόταν ως παιδαγωγικός θεσμός με ιδιαίτερη σημασία και με πρωτεύοντα ρόλο στην αγωγή των πολιτών.

Αυτόν το ρόλο η αρχαία δραματική ποίηση μπορεί να τον εκπληρώσει και στην εποχή μας. Η τραγωδία (με τις αναφορές της στο ηρωοποιημένο παρελθόν) και η κωμωδία (με την ανελέητη διακωμώδηση, τη σάτιρα και την κριτική των πράξεων και των προσώπων του παρόντος) ανίχνευαν και αξιολογούσαν τη δράση των ανθρώπων στο πλαίσιο αξιών που είναι κοινές και διαχρονικές για κάθε κοινωνία. Συνεπώς,

το αρχαίο ελληνικό θέατρο ήταν βαθιά «πολιτικό»

, με την έννοια ότι αποτελούσε σκόπιμη και μεθοδευμένη προσπάθεια της κοινωνίας των πολιτών να κατανοήσει τον εαυτό της μέσα από τον ορθόν λόγον, τον οποίον οι αρχαίοι Έλληνες είχαν αναγάγει σε ακρογωνιαίο λίθο του τρόπου της ζωής τους.

Ό,τι έχει μείνει ως τις μέρες μας από τον τεράστιο καλλιτεχνικό και πνευματικό θησαυρό του Αρχαίου Ελληνικού Θεάτρου είναι 5 πολύ γνωστά ονόματα ποιητών: Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης, Αριστοφάνης και Μενάνδρος, καθώς και 51 διασωθέντα έργα τους: 33 τραγωδίες, 2 σατυρικά δράματα και 16 κωμωδίες. Τα υπόλοιπα είναι: αρκετές δεκάδες ονόματα δραματικών ποιητών, πολλές εκατοντάδες τίτλοι θεατρικών έργων, πλήθος μικρά και μεγάλα αποσπάσματα καθώς και χιλιάδες σκόρπιοι στίχοι από γνωστά και άγνωστα έργα. Τι γνωρίζουν από όλα αυτά οι σύγχρονοι Νεοέλληνες; Ελάχιστα πράγματα.

Ολοκληρωμένη η υπόθεση μιας ή δύο το πολύ τραγωδιών και ισάριθμων κωμωδιών είναι γνωστή στους πιο πολλούς όχι τόσο από τα σχολικά θρανία όσο από τις σύγχρονες παραστάσεις αρχαίου ελληνικού θεάτρου, που βεβαίως δεν είναι πάντα προσιτές στην πλειοψηφία των Νεοελλήνων. **Οι σελίδες του βιβλίου αυτού περιέχουν σε περίληψη τις υποθέσεις όλων των σωζόμενων τραγωδιών, σατυρικών και δραμάτων και**

κωμωδιών της αρχαίας ελληνικής δραματουργίας.

○

αναγνώστης «μεταφέρεται» στις κερκίδες ενός αρχαίου θεάτρου, κρατά στα χέρια του το «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ» της παράστασης και ενημερώνεται για τους συντελεστές και την υπόθεση του έργου. Η ιστορία των έργων και των θεατρικών παραστάσεων ξεκινά το 534 π.Χ. και φτάνει ως το 262 π.Χ.

Οι εποχές εκείνες δεν απέχουν και τόσο πολύ από την εποχή μας· η σκηνή του θεάτρου άλλωστε κάνει τη χρονική απόσταση να μοιάζει – μπορεί και να είναι – ασήμαντη...

Βασίλης Τράντος, φιλόλογος – συγγραφέας.

email: vtrantos@otenet.gr